

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

16 листопада 2023 року

**Біла Церква
2023**

УДК 636.09:378-053.6:001(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Шаганенко Р.В., канд. вет. наук.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Наукові пошуки молоді у XXI столітті. Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників (Біла Церква, 16 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 160 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Належність мікроскопічних грибів до певних родів визначали шляхом оцінювання морфології колонії грибів на середовищах та морфологію конідієносних структур [1].

Описуючи колонії, спиралися на такі діагностичні ознаки, як діаметр колоній, їх колір, форма, консистенція, форма краю колоній, реверзум колоній. Ідентифікацію мікропрепаратів мікроскопічних грибів проводили, спираючись на такі діагностичні ознаки як форма апікального розширення, його діаметр, довжина та ширина конідієносця, стеригм, форма конідій.

Особливу увагу звертали на мікроскопічні гриби родини *Fusarium*, адже ряд вчених [3] вказують, що представники цього роду є найбільш значними у глобальному масштабі – вони уражають рослини як в стадії вегетації, накопичуючи в їх органах і тканинах фітотоксини, так і грубі корми й зерно під час зберігання. За результатами мас-спектрометрії, мікроскопічні гриби родини *Fusarium* були представлені 9 видами. Із них найчастіше зустрічали 5 видів: *F. proliferatum*, *F. acutatum*, *F. subglutinans*, *F. verticillioides*.

Висновок. Забрудненість кормів мікроскопічними грибами була виявлена у 30,4 % та 31,1 % у 2022 та 2023 році відповідно.

2. Найбільш поширеними видами грибів у кормах були представники родів *Fusarium*, *Penicillium*, *Aspergillus*, *Alternaria*, *Mucor*, *Rhizopus*, *Cladosporium*.

3. Гриби родини *Fusarium* представлені 5 видами: *F. proliferatum*, *F. acutatum*, *F. subglutinans*, *F. verticillioides*.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Тишківська Н. В., Тишківська А. М. Використання MALDI-TOF мас-спектрометрії у ветеринарній мікології. Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту. 2019. Вип. 2. С. 20–28.
2. ДСТУ ISO 7954:2006 Мікробіологія харчових продуктів і кормів для тварин. Загальні настанови з підрахунку дріжджів і мікроскопічних грибів. Техніка підрахунку колоній, культивованих за температури 25°C (ISO 7954:1997, IDT). Київ: Держспоживстандарт України, 2008. 5 с.
3. Ярошенко М.О. Плісеневі сапрофіти – біотичні контамінанти кормів як можливе джерело мікозів сільськогосподарської птиці. Ветеринарна медицина. 2016. В. 102. С. 235–240.

УДК 637.13:005.336.3-021.471ЄС

ЖУКОВ Д.Д., магістрант

Науковий керівник – **БУКАЛОВА Н.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: zhukovdenis244@gmail.com

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТАМ ЄС СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ КОРОВ'ЯЧОГО МОЛОКА-СИРОВИНИ

Проаналізовано процес виробництва молока-сировини згідно з Регламентами ЄС і Кодексу гігієнічної практики для молока та молочних продуктів (CAC/RCP 57–2004), Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів».

Ключові слова: виробництво молока-сировини, система управління, стандарти ЄС, безпечність, якість.

До безпечності молока пред'являють особливі вимоги, оскільки за найменшого порушення санітарно-гігієнічних правил воно є сприятливим середовищем для розвитку патогенних мікроорганізмів, збудників низки інфекційних захворювань та харчових отруєнь. Тому, необхідно здійснювати комплекс санітарно-гігієнічних і ветеринарних заходів під час одержання, переробки та реалізації молока-сировини лише від здорових тварин, попереджати захворювання молочної худоби. На всіх ланках виробничого процесу повинен бути установлений найретельніший та діючий контроль за дотриманням його санітарно-гігієнічного режиму, починаючи з моменту утримання молочних корів, заготівлі кормів, годівлі, отримання молока-сировини, його транспортування і реалізації, [1,с.41].

Мета роботи – відповідність стандартам ЄС ветеринарно-санітарним умовам одержання молока-сировини в умовах молочної ферми ТОВ «Промінь».

Дослідження проводилися згідно з Директивою Ради 98/58/ЄС (захист тварин, які утримуються для сільськогосподарських потреб), Регламенту 1760/2000ЄС (система

ідентифікації та реєстрації великої рогатої худоби), Регламенту ЄС 178/2002 (установлення загальних принципів і вимог харчового законодавства), Регламенту ЄС 852/2004 (гігієна харчової продукції), Регламенту ЄС 853/2004 (установлення спеціальних гігієнічних правил до харчових продуктів тваринного походження), Кодексу гігієнічної практики для молока та молочних продуктів (CAC/RCP 57–2004), [2,с.23, 3,с.28, 4,с.31, 5,с.3, 6,с.34].

Господарство керується правилом «із мінімуму, який можна витратити, отримати максимум». Реалізувати цей підхід можливо лише за правильної організації виробництва і грамотного управління процесами та працівниками. Жодна технологія не дасть необхідного результату, якщо на фермі відсутня ефективна система менеджменту, елементами якої є і планування (розроблення бюджету), і організація (розроблення, застосування технологічних карт та робота із персоналом), і контроль виконання та рух інформації, і аналіз результатів (облік та порівняння фактичних результатів із плановими в бюджеті, розроблення нових заходів для покращення результатів).

Система менеджменту молочним комплексом ТОВ «Промінь» включає управління блоками: доїння, годівлі, комфорту, молодняку, здоров'я і відтворення. Все управління виробництвом на фермі направлено на корову, їй завжди й у всьому має бути комфортно, 24 год на добу в господарстві задовольняють всі її потреби. Розроблено технологічні карти, покрокові інструкції та графіки для робіт і операцій усіх видів; кількісні індикатори, за якими щодня оцінюється кожен працівник, адже управляти можна тільки тим, що можна поррахувати. Тому, запроваджено щоденний облік і контроль, що враховує відповіді на питання: хто? що? де? коли? як? скільки?

Для забезпечення комфорту корів їх утримують в трьох корівниках, побудованих з нахилом до центру (рідина стікає в гнойовий канал), обладнаних хедлоками із системою одночасної фіксації й вивільнення всіх тварин. Установлено пластикові поїлки, в яких, на відміну від бетонованих, узимку не замерзає вода, навіть коли температура опускається до мінус 25 °С. Утримання корів безприв'язно-боксове, із годівлею на кормових столах у корпусі на 1000 голів. Є вигульні майданчики. Власна інноваційна розробка – «Матрац Дормео для корів» – в основі стійла глина, покрита гумовим килимком, а зверху – 15-сантиметрова солом'яна подушка. В усіх корівниках, доїльних залах є система охолодження, зокрема, вентилявання поєднується з розбризкуванням води із форсунок під тиском для підтримання мікроклімату.

У кожній секції, впродовж 25 хвилин міні-навантажувачем (бобкет) роздають корм або підрівнюють його, вигортають гній.

Комфорт корів забезпечується й годівлею, адже господарство має сучасний комбікормовий завод, що функціонує за євростандартами. Є також елеватор. Логістика годівлі дійного поголів'я забезпечується за допомогою кормового центру з одночасним накопиченням 15 інгредієнтів, необхідних для приготування високоякісного корму для кожної статевовікової групи корів. Лабораторія АОЗТ «Агро-Союз» визначає хімічний склад корму з видачею карточки аналізування.

Відповідально відносяться в господарстві до заготівлі кормів, тут знаходяться величезні площі силосних траншей. Трактори для рівномірного розгортання і трамбування зеленої маси обладнано спеціальним відвалом, що розгортає її товщиною не більше 20 см, а трактори невпинно рухаються один за одним по колу, завдяки чому маса відмінно трамбується.

Господарство має 2 кормороздавача на 24 м³. Проводиться щоденний моніторинг як роздавання та поїдання корму, так і надоїв молока.

Комфорт корів забезпечується також умовами доїння. До доїльної зали корів направляє підгонщик корів Делаваль, що прискорює зміну груп і запобігає стресу в тварин. Ферма має дві доїльних зали: стара – «Карусель» (на 1200 голів корів за зміну) та нова – з проектною потужністю 3500 голів корів/зміну, на якій, за один і той же час можна подоїти вдвічі більше корів (80 корів за 8 хв.). Відкритий, із жалюзі, тип молочного блоку спроектований за американським зразком. Система ідентифікації тварин під час доїння – над платформою.

Та вирішальним є робота оператора машинного доїння (підготовка дійок до доїння і підключення апаратів). Це – запорука здорового вимені та високої якості молока, а менше 1,5 % маститних корів у стаді є тому підтвердженням.

Корови-рекордистки дають від 56 до 67 л молока за добу. Щоденно дійне стадо продукує 41 т високоякісного молока екстра гатунку. Інформація про процес доїння доступна

в реальному часі. Молокопровід розрахований на заміну фільтрів, не перериваючи процес доїння. Система охолодження молока – в потоці Делаваль. Молоко охолоджується миттєво – із 36 °С до 4 °С. Для більшої економічної незалежності у ТОВ «Промінь» є три власних сучасних молоковози, місткістю цистерн 30 т.

Господарство має власну молочну виробничу лабораторію, де визначають регламентовані показники якості та безпечності збірного молока відповідно до національного стандарту.

Ферма маж пункт штучного осіменіння. Вихід телят на 100 корів за рік – 85. Є також «містечко» для утримання телят на 350 голів віком – від народження до 2-х міс., яких обслуговує 1 телятниця і молочне «таксі».

Таким чином, виробничі процеси в господарстві відбуваються згідно з вимогами відповідних Регламентів ЄС та Кодексу гігієнічної практики для молока та молочних продуктів (CAC/RCP 57–2004).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Демчук М., Войтюк Л. Гігієна доїння корів та якість молока. Ветеринарна медицина України. 2017. № 4. С. 40–43.
2. Директива Ради 98/58/ЄС від 20.07.1998 р. стосовно захисту тварин, що утримуються для сільськогосподарських потреб (ОВ L 221), 8.8.1998. С. 23.
3. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1760/2000 від 17.07.2000 р. про встановлення системи ідентифікації і реєстрації великої рогатої худоби та щодо маркування яловичини і продуктів з яловичини (ОВ L 204), 11.08.2000. С. 28.
4. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 178/2002 від 28.01.2002 р. про встановлення загальних принципів і вимог харчового права, створення Європейського органу з безпечності харчових продуктів та встановлення процедур у питаннях, пов'язаних із безпечністю харчових продуктів (ОВ L 031), 01.02.2002. С. 31.
5. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 852/2004 від 29.04. 2004 року про гігієну харчових продуктів (ОВ L 139), 30.04.2004. С. 3.
6. Кодекс гігієнічної практики для молока та молочних продуктів. CAC/RCP 57–2004. С. 34.

УДК 614.31:637.1/.5.07:616.993.1

КАЛІМАЄВА І.О., магістрантка

Науковий керівник – **БУКАЛОВА Н.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: kalimashka17@gmail.com

БЕЗПЕЧНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ М'ЯСА ЗАБІЙНИХ ТВАРИН ЗА САРКОЦИСТОЗНОЇ ІНВАЗІЇ

Продукти забою від тварин, уражених саркоцистами, залежно від ступеня інвазії, мають гірші органолептичні, фізико-хімічні, технологічні, біохімічні показники та є потенційним джерелом харчового отруєння людей через наявність патогенної мікрофлори.

Ключові слова: саркоцисти, ступінь інвазії, продукти забою тварин, безпечність, мікрофлора, якість.

Саркоцистоз – паразитоз-зооноз, що характеризується ураженням м'язової тканини та внутрішніх органів тварин найпростішими роду *Sarcocystis*, [1,с.189]. Хвороба завдає значних збитків через зниження продуктивності, а іноді й загибелі тварин, абортів, погіршення показників безпечності та якості м'ясної сировини, [2,с.36]. У людей інвазія має тяжкий перебіг, а діагностика має певні складності, [3,с.18].

Мета досліджень – визначення деяких показників безпечності та якості продуктів забою тварин, хворих на саркоцистоз, проведення бактеріологічного дослідження їх продуктів забою, установлення можливості використання м'яса і уражених органів; на підставі отриманих результатів розроблення науково обґрунтованих шляхів удосконалення ветеринарно-санітарного оцінювання продуктів забою тварин за саркоцистозною інвазією.

Дослідження проводили згідно із чинними НТД, ГОСТ, ДСТУ, [4,с.3, 5,с.7, 6,с.5].

Установлено, що туші від саркоцистозних тварин були менш знекровленими, не мали шкірочки підсихання, на розрізі – вологі, їх консистенція – менш пружна, за проби варінням – аромат м'ясного бульйону слабкий.